

Mesto Prešov

Mestský úrad v Prešove, Hlavná ul. č. 73, 080 01 Prešov 1

SLOVENSKÝ OCHRANÁRSKY SNEM

Staroturský chodník 1

811 01 Bratislava

Prešov, 26.1.2018

VEC: Odpoveď na otvorený list

V súvislosti s otvoreným listom, adresovaným trom najvyšším ústavným činiteľom, zasielame Vám stanovisko mesta Prešov k tomu, čo konkrétne robí, resp. plánuje realizovať v oblasti ochrany klímy.

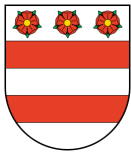
Parížsku dohodu o zmene klímy mesto Prešov vníma s patričnou vážnosťou, o čom svedčí aj skutočnosť, že **dňa 28. septembra 2016 mesto Prešov pristúpilo ako v poradí 8.mesto zo Slovenska k Dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike, ktorý je označovaný ako najväčšia iniciatíva v oblasti klímy a energetiky na úrovni miest na svete.** Mesto Prešov sa obdobne ako ostatné signatárske mestá zaviazalo podporiť dosiahnutie cieľa EÚ na zníženie emisií skleníkových plynov o 40 % do roku 2030 a uplatňovať spoločný postup na účely prispôsobenia sa klimatickým zmenám a ich zmierneniu.

Zároveň sa mesto Prešov zaviazalo pripraviť východiskový inventár emisií a posúdenie rizík a ohrození spôsobených klimatickými zmenami, vrátane spracovania akčného plánu udržateľného energetického a klimatického rozvoja (SECAP). Uvedený dokument bude obsahovať návrh kľúčových opatrení, ktoré plánuje mesto Prešov prijať s cieľom naplnenia záverov Parížskej dohody. **Zámerom mesta Prešov je, aby SECAP bol spracovaný do októbra 2018 a mnohé opatrenia tohto akčného plánu plánuje mesto Prešov pretransformovať do Stratégie Smart City Prešov, ktorú taktiež v súčasnosti spracováva.** Pridanou hodnotou celého procesu je odborná metodická a konzultačná pomoc mestu Prešov, poskytnutá z úrovne EIB, JASPERS a PWC. Obdobná pomoc na Slovensku je v súčasnosti poskytovaná pilotne len dvom mestám na Slovensku a táto iniciatíva je realizovaná na úrovni V4. Stratégia Smart City Prešov medzi prioritné oblasti radí aj oblasť životného prostredia (energetika, klíma, odpady...), pričom cieľom stratégie je okrem analytickej časti spracovať aj strategickú časť, vrátane akčného plánu a konkrétnych riešení na úrovni project fiche (návrhov konkrétnych projektov), vrátane ich potencionálneho finančného krytia. Stratégia Smart City Prešov by mala byť spracovaná do októbra 2018 a mala by byť schválená MsZ mesta Prešov. Jej súčasťou bude aj proces posudzovania vplyvov na životné prostredie.

Okrem snahy systematicky nastaviť procesy v oblasti ochrany klímy, mesto Prešov už v súčasnosti realizuje opatrenia, zamerané na znižovanie emisií a ochranu klímy, konkrétne:

1. Zmierňovanie negatívnych dopadov zmeny klímy riešia tieto konkrétne regulatívy Územného plánu mesta Prešov:

- **RL 1.3 Statická doprava** - Parkoviská musia byť ozelenené výsadbou stromov v pomere minimálne 1 strom na 4 parkovacie miesta pri organizácii parkovania vo dvoch a viacerých radoch, pri jednoradovom parkovaní v pomere minimálne 1 strom na 2 parkovacie miesta.
- **RL 1.3.4 Regulatív pre parkovanie bicyklov** - Pri všetkých zariadeniach občianskej vybavenosti, výrobných a skladovacích prevádzkach sa musia vybudovať parkovacie plochy pre bicykle.
- **RL 2.5 Zásady integrovaného systému hospodárenia s urbánymi vodami** - Na zníženie povodňových javov, zlepšenie využitia prírodných vôd, mikroklimatických pomerov v meste a úsporu pitnej vody je pri každej novej výstavbe alebo významnej rekonštrukcii investor stavby povinný zrealizovať vodozádržné opatrenia, ak sa jedná o nepriepustnú plochu väčšiu ako 50 m² s dobou životnosti dlhšou ako 5 rokov.
- **RL 6 Regulatívy pre energetiku a zásobovanie teplom** - Rozvoj energetiky v meste Prešov bude založený na nasledujúcich základných cieľoch:
  - a) všeobecné zníženie spotreby energií a zvýšenie energetickej efektívnosti v zmysle zákona č. 476/2008 Z.z. o efektívnosti pri používaní energie v znení neskorších predpisov

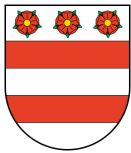

- b) znižovanie spotreby fosílnych palív a ich postupné nahradzovanie obnoviteľnými zdrojmi energie tam, kde je to technicky možné a ekonomicky efektívne
- c) znižovanie znečisťovania ovzdušia energetickými zdrojmi, najmä emisíí skleníkových plynov
- d) uprednostňovanie domácich zdrojov energie a zdrojov s nižšou cenou pre konečného spotrebiteľa.
- **RL 8 Regulatív využívania prírodných zdrojov** - V záujme zachovania kvality životného prostredia a rekreačného potenciálu krajiny nie je v katastrálnom území mesta Prešov prípustná povrchová ťažba nerastných surovín, rozsiahle terénne úpravy alebo výstavba skládok odpadu okrem lokálnych skládok stavebného odpadu I. triedy. V rámci ochrany prírodných zdrojov je nutné nezmenšovať výmeru lesných porastov. Minimálne 50 % výmery lesov v katastri mesta musí byť určených za lesy osobitného určenia - rekreačné lesy. Je potrebné chrániť a udržiavať minerálne pramene a dodržiavať podmienky ochranných pásiem vodných zdrojov.
- **RL 9.2 Regulatívy prvkov Systému ekologickej stability a ekologické limity** - Na všetkých plochách zelene, tvoriacich územný systém ekologickej stability na území mesta Prešov, sú prípustné len jednoduché a drobné stavby súvisiace s rekreačným využitím územia. Rekreačné využitie týchto plôch nesmie viesť k degradácii pôvodných ekosystémov.
- **RL 9.3 Ochrana drevín rastúcich mimo lesa** - Na území mesta je nutné chrániť dreviny v súlade s príslušnými ustanoveniami zákona o ochrane prírody a krajiny.
- **RL 10 Zásady starostlivosti o životné prostredie** - Na území mesta Prešov nesmú byť umiestnené prevádzky, ktoré by prekračovali prípustné limity znečisťovania ovzdušia, vody a pôdy a hlučnosťou ohrozovali okolie nad prípustnú mieru stanovenú zákonom NR SR č. 2/2005. Rýchlostné automobilové komunikácie triedy A a zberné komunikácie triedy B1 nesmú byť vedené cez obytné a rekreačné zóny mesta. Na vykurovanie, varenie a ohrev teplej vody je nutné využívať zemný plyn, obnoviteľné alebo alternatívne zdroje tepla. Používanie pevných palív je možné len pri dočasných malých lokálnych zdrojoch.
- **RL 10.1.1 Limity znečistenia ovzdušia** - V súlade so zákonom č. 137/2010 Z.z. o ovzduší v znení neskorších predpisov a akčného plánu na zabezpečenie kvality ovzdušia vydaného Okresným úradom v Prešove je potrebné zabezpečiť dodržanie týchto limitných hodnôt (LH):

PM 10 - priemer za deň	LH 50 µg/m ³
PM 2,5 - ročný priemer	LH 25 µg/m ³
NO ₂ - max.za 1 hod	LH 200 µg/m ³
CO - max. za 8 hod	LH 1000 µg/m ³
Benzén - priemer za deň	LH 5 µg/m ³
O ₃ - max za 8 hod	LH 120 µg/m ³
SO ₂ - priemer za deň	LH 125 µg/m ³

2. Mesto Prešov realizuje aktivity a projekty, ktoré majú priaznivý dopad na životné prostredie, konkrétne:

- **Preferencia a propagácia nemotorovej dopravy** - v roku 2017 mesto Prešov projekčne pripravilo 6 cyklistických komunikácií, získalo finančné krytie v rámci IROP a v roku 2018 plánuje zabezpečiť ich realizáciu. Zámerom je zvýšenie dostupnosti nemotorovej dopravy na prepravu za prácou, vzdelaním, občianskou vybavenosťou, pričom mesto Prešov pripravilo nové cyklistické komunikácie v rozsahu cca 15 km tak, aby došlo k optimálnemu napojeniu na už existujúce cyklistické chodníky a spojenie okrajových častí mesta Prešov s centrom mesta. Preferenciu nemotorovej dopravy podporuje aj budovanie krytých parkovacích zariadení na bicykle v celkovom počte 8 státi. Celkové predpokladané náklady na projekty - cca 3 mil. € v rámci IROP, vrátane 5 % spolufinancovania mestom Prešov.
- **Preferencia verejnej osobnej dopravy (VOD)** - mesto Prešov v súčasnosti finalizuje štúdiu preferencie VOD s cieľom obmedzenia individuálnej automobilovej dopravy v meste Prešov zavedením citovanej preferencie VOD. Za týmto účelom plánuje mesto Prešov modernizáciu prestupných uzlov (prestupný uzol na Masarykovej ul. v Prešove - VOD, SAD, ŽSR sa začne realizovať v I.Q 2018), vrátane postupného zavádzania integrovanej dopravy a inteligentných

Mesto Prešov

Mestský úrad v Prešove, Hlavná ul. č. 73, 080 01 Prešov 1

informačných systémov. Mesto taktiež systematicky obnovuje vozový park v rámci VOD - bolo zakúpených 15 nových trolejbusov, do konca roku bude zakúpených ďalších 10 trolejbusov a v pláne mesta Prešov je aj nákup duobusov. Mesto taktiež pripravuje modernizáciu trolejbusových tratí, depa a budovanie nových úsekov trolejbusových tratí v rámci OP II. Súčasťou dopravných projektov je aj budovanie záchytných parkovísk v okrajových častiach mesta Prešov. Predpokladané finančné náklady z interných aj externých zdrojov predstavujú cca 30 mil. €.

- **Revitalizácia verejných priestranstiev a vnútroblokov sídlisk** - v súčasnosti mesto Prešov pripravuje revitalizáciu 3 verejných priestranstiev a 3 vnútroblokov, pričom mesto Prešov preferuje prirodzené krajinné prvky, ako napr. ostrovčeky lesa, živé ploty, ktoré môžu slúžiť ako ekokoridory, prvky drobnej infraštruktúry urbánneho dizajnu, zelené parky, zelené koridory pozdĺž ciest, výsadbu a regeneráciu izolačnej zelene, dažďové záhrady, multifunkčné zóny, regeneráciu vnútroblokov sídlisk s uplatnením ekologických princípov tvorby a ochrany zelene. Tieto aktivity plánuje mesto Prešov realizovať z externých aj interných zdrojov vo výške cca 5 mil. €.
- **Znižovanie energetickej náročnosti budov** - v roku 2017 bola zrealizovaná prestavba 1 MŠ, v roku 2018 plánuje mesto Prešov začať realizáciu ďalších 3 MŠ, na ktoré získalo finančné krytie v rámci OP KŽP, pričom ďalšie dve žiadosti na znižovanie energetickej náročnosti budov sú v procese hodnotenia. Celková finančná náročnosť - cca 5 mil. €, vlastné aj externé zdroje.
- **Sanácia zosuvných území a predchádzanie dôsledkom povodní** - v rámci Environmentálneho fondu mesto Prešov 2 x získalo finančný príspevok vo výške 200 tis. € na sanáciu zosuvného územia v Prešove Pod Wilec hôrkou, pričom mesto Prešov investovalo aj z vlastných zdrojov na sanáciu cca 400 tis. €. Mesto Prešov má záujem riešiť aj ďalšie zosuvné územie Na Horárskej ul. a taktiež spracovalo Štúdiu protipovodňových opatrení na Šidlovskom a Malkovskom potoku.
- **Nakladanie s odpadom** - technické služby mesta Prešov, a.s. získali finančné zdroje vo výške viac ako 800 tis. €, na likvidáciu BRO. Taktiež pripravujú projektové zámery na peletizačnú linku a Linku na mechanicko-biologickú úpravu (zhodnocovanie zmesového komunálneho odpadu výrobou TAP) a pod. Cieľom projektov je zvýšenie miery zhodnocovania odpadov so zameraním na ich prípravu na opätovné použitie a recykláciu a podpora predchádzania vzniku odpadov. Finančná náročnosť sa predpokladá vo výške cca 12 mil.€ (vlastné aj externé zdroje).

Okrem uvedených iniciatív mesto Prešov vyvíja nemalé úsilie smerujúce k ochrane životného prostredia a zmierňovania dopadov zmeny klímy, vrátane medializácie a propagácie na stránke mesta Prešov, v printových médiách, ale aj v rozhlasových a televíznych médiách. Životné prostredie je aj jednou z prioritných oblastí mesta Prešov, zadaných v Programe rozvoja mesta Prešov na roky 2015 - 2020 s výhľadom do roku 2025 (PRM Prešov). Zlepšenie manažmentu životného prostredia (ŽP) na území mesta bude nevyhnutným predpokladom pre zlepšenie stavu životného prostredia. Zámerom je environmentálne rozhodovanie s využitím dostatočných informácií o stave životného prostredia a geografického informačného systému pre koordináciu aktivít environmentálneho a neenvironmentálneho charakteru. V Akčnom pláne PRM Prešov sú zadané konkrétne ciele, opatrenia, aktivity/projekty, ktoré sa mesto Prešov snaží od roku 2015 priebežne naplňať, vrátane zabezpečovania ich finančného krytia z vlastných, ale aj externých zdrojov.

Link: http://www.presov.sk/download_file_f.php?id=734266

Problematika ochrany životného prostredia a zmierňovania dopadov zmeny klímy je veľmi rozsiahla, preto sme sa Vám snažili aspoň stručne priblížiť niektoré z realizovaných opatrení a iniciatív mesta Prešov, s cieľom poukázať na skutočnosť, že mesto Prešov jej venuje náležitú pozornosť.

S pozdravom,

Ing. Magdaléna Artimová
vedúca odboru strategického rozvoja